

Nemzeti dal.

Talpra, magyar, hí a' haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés, válaszokat! —
A' magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Rabok voltunk mostanáig,
Kárhozottak ősapáink,
Kik szabadon éltek haltak,
Szolgaföldben nem nyughatnak
A' magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Sehonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Ki nek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Fényesebb a' láncnál a' kard,
Jobban ékesíti a' kart,
És mi még is láncot hordtunk!
Ide veled, régi kardunk!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

A' magyar név megint szép lesz,
Méltó régi nagy híréhez,
Mit rá kentek a' századok,
Lemossuk a' gyalázatot.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Hol sírjaink domborúlnak,
Unokáink leborúlnak,
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Petőfi Sándor.

*A 1848-as március 15-én kiadott sajtóban
bársonz után legelőször megjelent
jelentés egy magyar szabadság
Petőfi Sándor*

Március idusa – a nagy nap

1. Olvasd el figyelmesen a magyar történelem egyik legkivételesebb napjának, 1848. március 15-ének a történetét! Olvasás közben rendezd egy táblázatba az adatokat, így:

időpont	helyszín	szereplők	esemény
Reggel 6-8	Dohány és Síp utca sarok – Petőfi szobája	Petőfi Sándor, Jókai Mór, Vasvári Pál, Bulyovszky Gyula	tanácskozás, kiáltvány (12 pont) fogalmazása

Március idusa - a nagy nap

Reggel hat és nyolc óra között a Dohány és Síp utca sarkán álló ház első emeletén, Petőfi Sándor bérelt szobájában tanácskozik a teendőkről Jókai Mór, Vasvári Pál és Bulyovszky Gyula a házigazdával. Jókai és Bulyovszky egy kiáltványt szerkeszt, mely a 12 pontot is magában foglalja.

Ezután mind a négyen a Pilvax kávéházba mennek, ahol Jókai felolvassa a kiáltványt, Petőfi pedig elszavalja a két nappal korábban költött Nemzeti dalt.

Innen indultak szakadó esőben 10-15-en az Orvosegyetem elé, ahol Petőfi újra elszavalja versét, Jókai pedig a kiáltványt olvassa fel az egyetemistáknak.

Továbbhaladva az Egyetem térre érkeznek, ahol az összegyűlt tömeget látva a joghallgatók is otthagyják óráikat, hogy meghallgassák Petőfi szavalatát, s a kiáltványt.

A hallgatók csatlakoznak a felvonulókhoz, s az immáron kb. 5000 fős tömeg 11.30 körül érkezik a Szép és a Hatvani utca sarkán álló Landerer és Heckenast nyomdához. Petőfi, Jókai, Irinyi József, Degré Alajos, és Vidats János bemennek, és Landerer Lajostól, az egyik tulajdonostól a 12 pont és a Nemzeti dal kinyomtatását követelik. Landerer némi színlelt ellenállás, s a fiataloknak odasúgott tanácsok után beleegyezik ebbe, majd bezáratja magát saját főnöki irodába. Mikor végre elkészülnek az első példányok, Petőfi a Nemzeti dalt, Irinyi a 12 pontot olvassa fel az

izgatottan várakozó tömegnek. Dél körül a vezérszónokok felosztják a tömeget azzal, hogy kora délután 3 órára gyűljenek össze a Nemzeti Múzeumhoz népgyűlésre.

Délután a múzeumnál már kb. tízezer ember gyűlik össze, ahol Vasvári és Irinyi szónokol. A közhiedelemmel ellentétben Petőfi itt nem szaval, csak egy kisebb beszédet mond. Elhatározzák Táncsics Mihály kiszabadítását a budai vár börtönéből, majd hatfős bizottságot választanak (Petőfi, Jókai, Irinyi, Vasvári, Irányi Dániel és Bulyovszky) a Pest Város Tanácsával való tárgyalásra.

A Városházához igyekvő tömeghez ekkor csatlakozik Klauzál Gábor és Nyáry Pál, hogy lecsillapítsa az egyre indulatosabb tömeget és átvegye a mozgalom irányítását. A Városházán a hivatalnokok a 12 pont követeléseit elfogadják, mert a tanács-terembe tóduló 300 fő, valamint az épület előtt várakozó 10-15 000 ember megrémíti a városi tanács gazdag polgárait. Az egyik nyomtatott példányt aláírják és lepecsételik, majd fél öt körül megválasztják a 13 tagú Rendre Ügyelő Közbátorsági Választmányt. Irinyi, Petőfi, Vasvári, Nyáry és Klauzál mellett a választmány tagja lesz Egressy Sámuel, Rottenbiller Lipót alpolgármester, Kacs Kovics Lajos főjegyző, Staffenberger István szószóló, Molnár György gombkötőmester, Tóth Gáspár szabómester és Gyurkovics Máté szűcsmester.

A nép és a választmány tagjai átvonulnak a budai várba, s az Úri utcában álló Helytartótanács elé terjesztik a 12 pontot. A majdnem húszezres kavargó sokaságtól megrémült tanács alelnöke, gróf Zichy Ferenc fél hat körül mindenbe beleegyeznek.

Délután hat órakor kiszabadul börtönéből Stancsics Mihály, aki e jeles nap emlékére változtatta Táncsicsra a nevét.

Feleségével együtt diadalmenetben, a polgárok által önként húzott hintóban viszik a pesti Váci utcában álló "A Nádorhoz" címzett fogadóhoz, ahol a tulajdonostól ingyen kap szállást.

Este 7 órakor a Bánk bán előadását megszakítja a Nemzeti Színházba betóduló sokaság. Eléneklék a Himnuszt, a Szózatot, s számos egyéb dalt, Egressy Gábor a Nemzeti dal elszavalása után más verseket ad elő. Ugyanekkor a Rendre Ügyelő Közbátorsági Választmány éjjel fél 11-ig a városházán ülészik, s két határozatot szerkesztenek, melyek másnap reggel már kinyomtatva láthatók szerte a városban.

2. Melyik szám melyik helyszínt jelöli a térképen, ha a számok az események sorrendjében követik egymást? Szerinted melyik helyszín jelölése marad le a térképről, és miért?

3. Becsüld meg, hogy kb. mekkora utat tett meg aznap, aki a pesti helyszíneket járta végig?

A térképen 250 méter kb. ekkora: _____

4. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

- a) Ki szerkesztette a 12 pontot?
- b) Mikor írta Petőfi a Nemzeti dalt?
- c) Milyen idő volt délelőtt?

- d) Hányszor szavalta el Petőfi ezen a napon a Nemzeti dalt?
- e) A Pilvax kávéházból induló kis csoport hányszorosára duzzadt, mire a Városházára ért?
- f) Hogyan hívták a Helytartótanács alelnökét?
- g) Mi a címe Katona József színművének, amit este a Nemzeti Színházban játszottak?
- h) Meddig ülésezett aznap a Rendre Ügyelő Közbátorsági Választmány?

5. Készítsd el egy teljes nap időszalagját!

- Húzz egy 24 cm hosszú vonalat (szakaszt)!
- A kezdőpont mellett jelöld a 0, a végpont mellett pedig a 24 órát!
- A két pont között 1 centiméterenként jelöld a közbeeső órákat kis, szakaszjelölő vonalakkal!
- Írd az időszalag megfelelő pontjai mellé az 1848. március 15-i események időpontját! A digitális órákon látható formát alkalmazd: 13:45